

KAPITOLA PRVNÍ: Tak jsem tady

Je mi padesát. Přestože, alespoň v to-
doufám, mám ještě spoustu let před
sebou, ráda bych formou této knihy

*Se sestrou Danuškou poprvé
u fotografa. Řekl, ať nemrkám,
ale ne jak dlouho.*

zavzpomínala na to pro mě nejpodstatnější z let minulých. Úsměv-
né příhody z dětství, nejhezčí momenty z mládí, krásná léta prožitá
s mým mužem i dcerou, i těžké okamžiky spojené s jeho odchodem.

Hlavně bych tímto způsobem ráda promluvila k těm, kteří možná
právě teď prožívají stejně těžké chvíle jako já před lety a povzbudila
je, že život ještě nekončí.

Je krásný, i když občas komplikovaný, a vždy nám v něm zasvítí
alespoň malá jiskra naděje.

Jen je ho třeba žít.

Takhle jsem ho prožívala já...

Alena Mihulová

Čtvrtá v pořadí

„Tatínku, máte dceru!“ vyslechl si můj táta tolikrát vyřčenou větu od sestřičky v brněnské porodnici. I když není vůbec jisté, jestli v té porodnici tehdy byl. A pokud tam byl, jestli to slyšel a jestli tomu rozuměl. Možná také přišel až druhý, třetí, nebo čtvrtý den, nevím. Podle toho, kdy mě přestal zapíjet. Táta totiž pil hodně a rád. Zřejmě mě zapíjel až do své smrti, a tak si říkám, že mě vlastně musel nesmírně milovat. Byl to velký projev lásky, se kterým nikdy neskončil, a i když měl spoustu svých nálad, ty nejhezčí zážitky z dětství mám spojeny právě s ním.

Jmenoval se Josef, ale všichni mu říkali Sepl. Byl drobné postavy a jako mladý hodně sportoval. Věnoval se hlavně boxu a byl v něm opravdu dobrý. Maminka říkala, že boxoval v tzv. muší váze, to byli chlapi do pětapadesáti kilo. Měřil sto šedesát pět centimetrů. Vizualně, naturelem i vnímáním jsem po něm.

Když se poznal s mojí maminkou, byl rozvedený. Netuším, jestli jednou nebo už dvakrát, ale ze svých předchozích partnerství měl děti. Z prvního vztahu Aničku a z druhého Milenku. Když jsem ve svých asi deseti letech našla fotografii děvčete u nějaké školy, bylo mi divné, kde to jsem, vůbec jsem tu budovu nepoznávala. Šla jsem se tedy zeptat rodičů, kde je to focené, a oni mi řekli:

„Ale to nejsi ty, Alenko, ona je ti Milenka jenom tolik podobná.“

A tak jsem vlastně poprvé zjistila, že mám kromě vlastních sourozenců i nevlastní sestru. Tedy dvě sestry. Aničku jsem však nikdy

v životě neviděla, ani jsem o ní neslyšela, ale Milenku mi o mnoho let později někdo ukázal v Brně. Dělal v té době poštačku v místě, kde bydlel táta. Pak jsem o ní zase dlouhé roky neslyšela, prý pracuje někde v Karlových Varech jako servírka. Maminka by asi řekla, že mám ta jména a zaměstnání nějak pomotaná, ale koneckonců, jsou to moje vzpomínky. Takhle si to pamatuju. Stejně by mě ale potěšilo, mít tu možnost se s některou z nich potkat a jen tak si posedět a popovídat.

Tatínek měl těch vztahů zřejmě víc, ovšem než poznal moji maminku. Později se rozvedli, ale on už do konce života s žádnou jinou ženou nežil.

Maminka, když si ho brala, byla také rozvedená, s dítětem. Měla za sebou jedno krátké, ale dost drsné manželství, ze kterého měla dceru Danku. To ale nebylo její první dítě. Maminka porodila celkem šestkrát. S každým mužem měla dvě děti, ale to první vždy po porodu zemřelo. Takže první byla Alenka, tu měla s tatínkem Felcmanem. Alenka zemřela a jako druhá se narodila Danku. Pak se narodil Pepík, kterého měla s mým tatínkem, ale ten taky zemřel. Pak jsem se narodila já, takže jsem vlastně v pořadí maminčino čtvrté dítě. V dalším manželství s tatínkem Kajetánem se pak předčasně narodila Maruška, která bohužel také zemřela, a po ní se narodil brácha Mirek.

Maminku považuju za velmi statečnou ženu. Porodila a pak svoje dítě oplakala. Myslím, že při tom třetím pokusu už musela mít hrozný strach, ale ona to všechno překonala. A já si až s odstupem let zpětně uvědomuju, jak byla silná, když vlastně porodila třem

chlapům další tři děti. Že jsme vůbec tady. Maminka je vnitřně silnější, než vypadá. V životě musela překonat spoustu věcí. Třeba už hned po válce. Byla napolo Rakušanka, a tak s ní a ještě s dalšími pěti sourozenci musela jejich maminka pěšky pochodovat do nějakého českého tábora. Její táta, tedy můj děda, během války umřel. Ale děti byly prostě napůl Rakušané, a to po válce nebyla žádná legrace.

Maminka má takovou zvláštní, silnou náuru, dokáže přečkat i ty nejtěžší momenty až s jakousi lehkostí. Ale to nebyly věci, o kterých by s námi mluvila, že by si postěžovala. To jsem se vždycky dozvěděla jen tak mimoděk. Jinak je maminka hodně upovídaná, to mám po ní, ale o těchto věcech nikdy nemluvila. Snášela život tak, jak šel. Vždycky měla těžkou práci, problémy porodit děti, ani její vztahy nebyly vůbec snadné, ani dětství se svou matkou neměla jednoduché, ale jak to všechno v životě přicházelo, tak to brala.

Já, když jsem potom čekala Karolínku, jsem tu naši zvláštní rodinou anamnézu znala a bála jsem se. Neustále jsem chodila na kontroly ke svému gynekologovi, a když jsem pak porodila, tak mi říkal:

„Tolik strachu to bylo a měla jste výstavní těhotenství, včetně porodu, jak z učebnice.“

Žuchla z Dornychu

Tatínek se s mojí maminkou oženil ve svých třiceti letech, já jsem se narodila o čtyři roky později. Tatínek mi neřekl téměř nijak jinak

než: „Ty moja malá žuchlo.“ Protože byl Brňák, používal hantec a jeho věty byly občas neuvěřitelné.

„Pocem šrope, namažu ti štikl bymzu, chceš?“

Pro nebrňáky volný překlad: „Pojď sem, děcko, namažu ti kus chleba.“

U tatínka mi brněnská hantýrka nevadila, já jsem tak ale nikdy nemluvila, i když moravštinu v sobě nezapřu. Vždycky když se vracím zpátky do Prahy, začnu třeba říkat „ne, děkuju, nechcu“ nebo „podé mě tu židlu“.

Ale den, dva a je to pryč.

I když doteď mám dvě slova, u kterých často udělám chybu. Za padesát let svého života jsem si skutečně nezapamatovala, co je správně česky, jestli okurek, nebo okurka a hadr, nebo hadra. Vždycky buď počkám, až to někdo řekne, anebo se pokusím trefit. Většinou blbě.

Tatínek, když jsem za ním jezdila z Prahy, na mě třeba spustil: „Hele, vole..., mluv, jak ti zobák narostl.“

A když jsem přijela z Brna do Prahy, tak zase Karel:

„Jéžíííš, na tobě jde to Brno zas tak slyšet!“

A sám byl z „Kroměříža“. A taky vlastně řekl celou tu větu moravsky. Vždyť přece správně je, že „je“ něco slyšet, a ne „jde“ něco slyšet. To je moravština jak vyšitá.

Do mých deseti let jsme bydleli s mámou, tátou a starší sestrou na Dornychu. To byla chudá cikánská čtvrť s pavlačemi, prostě takový brněnský Žižkov. V našem domě, já mu říkám pavlačák, byl to ale

spíš dům hrůzy, byla všude plíseň a běhali tam potkani. Už slyším maminku, jak říká:

„Prosímte, cos to vykládala o tom Dornychu, že tam běhali potkani, to nemusí každý vědět.“

Svatební fotografie rodičů

Ono to teď vypadá, jako že všechny partaje měly v bytech potkany, to bych skutečně měla vysvětlit; tak to nebylo.

Pavlačák byl dvouposchoďový, jeho součástí byl travnatý dvůr, na něm byl takový ten klasický klepač, stál tam i starý vůz, tedy spíš dřevěné plato na velkých kolech, na které jsme jako děti lezly a hrály si na něm. K domu patřily sklepy, a právě v nich, v jejich blízkosti a v zákoutích, běhali potkani.

Protože od dětství špatně vidím na dálku, pamatuju si, jak jsem volala na tatínka: „Tatííí, kočička!“

Měla jsem pocit, že když vidím nějaké zvíře, je to kočka.

A táta na mě: „Ale rychle vylez na ten klepač!“ a seběhl dolů, aby potkana zahnal.

Tři děti, tři tatínci

Jen pro upřesnění. Já teď mluvím o Josefu Mihulovi, o mém pokrevním tatínkovi, ale v podstatě jsem měla tatínky tři. Jak už bylo řečeno, jsme tři sourozenci a každý z nás má jiného tatínka.

O šest let starší sestra Danka je z mamčinina prvního manželství a pak mám ještě o třináct let mladšího bratra Mirka z mamčinina třetího manželství. I když je mu už třicet sedm, já mu pořád říkám „Mireнку“. A Dance „Danuško“. Myslím, že i přes ty věkové rozdíly máme mezi sebou odjakživa pěkné sourozenecké vztahy. I ve vztahu k tatínkům.

Když se před lety sestře ženil syn a já jsem na svatbě byla už se svou dcerou, Danuščině vlastnímu a mému nevlastnímu tátovi

jsem říkala „tati“, a přišlo mi to úplně normální. Můj vlastní tatínek už nežije, ale když ještě žil, miloval moji sestru stejně jako mě, nedělal mezi námi žádný rozdíl.

Třetí táta pak přišel do rodiny, když mi bylo deset a sestře šestnáct. Tři roky nato se mu narodil vlastní syn, náš bráška, ale nikdy jsme nepocítovali, že by ho po narození nějak preferoval, měl nás rád všechny stejně. Sestra už byla dospělá, byla pryč, mně bylo v té době třináct a pamatuju si, že než přinesli bráchu z porodnice, tak jsem si říkala: „No, přece mu nebudu říkat strejdo, vždyť ten můj malý bráška by v tom měl chudák zmatek,“ a začala jsem ho také oslovovat „tati“.

Vůně levandule

Vraťme se ale ještě zpátky na Dornych. Náš dvůr, to nebyli jenom potkani nebo staré sklepy. Byla tam například i prádelna. Taková stará, s kamennými káděmi, ve kterých muselo být strašně těžké prát. Byla tam jen studená voda, která se musela ohřívat, ženské se u praní musely opravdu hodně nadřít. Dodnes si však vybavuju vůni, která z té prádelny vycházela. Taková ta vlhká mýdlová pára, na to už dnes člověk moc nenarazí. Anebo vůně levandule. To zase chodily ženské věšet prádlo na půdu a já jsem dodnes přesvědčená, že nejbělejší a nejvoňavější prádlo bylo naše. Tehdy se ještě hodně škrobilo a mamčinovo povlečení krásně vonělo po levanduli. Vlastně si uvědomuju, že to první, co jsem si po mnoha letech zasadila tady doma na zahradě, byla, kromě popínavých růží, levandule. Dodnes

ve mně její vůně vyvolává vzpomínky na dětství. Nejvíc ale, ač to zní divně, mě okamžitě vrátí zpátky do dětství „vůně vlhkého uhlí“. Když třeba někde v průchodu ucítím uhlí, tak mně to voní. Pro mě to není zápach, ale vůně. Nejradši bych to vzala do pusy a snědla.

Ten náš pavlačový dům byl vůbec protkán mnoha pachy a vůněmi. A ty byly specifické i pro jednotlivé rodiny. Vedle nás například bydlela rodina, která měla dvě holky, a jejich tatínek chodil pořád jen v montérkách. A všichni, nejen on, ale celá ta rodina byli cítit naftou nebo benzinem, to jsem jako dítě nedokázala rozlišit. Jestli byl jejich táta řidič, nebo už se v té době dalo nějak kšeftovat s pohonnými hmotami, to opravdu netuším. Ale byli cítit po celém domě.

Nebo byt paní Kocmánkové, ta bydlela hned vedle nich. Byla to taková stará korpulentní ženská, která byla sama. Často si mě zvala k sobě domů. V kuchyni měla postel, na ní vysoko nastlané peřiny a na nich měla posazenou panenku. Tu dala vždycky pryč a místo ní si tam posadila mě a začala si se mnou povídat jako se sobě rovnou.

Později jsem si uvědomila, že měla pravděpodobně cukrovku, protože když si uvařila bílou kávu, nedávala si do ní cukr, ale malé bílé tabletky, zřejmě sacharin.

Celý její byt byl nasáklý takovou podivně sladkokyselou vůní, protože když umývala podlahu, použila vodu, kterou předtím umyla nádobí. Tedy i se zbytky toho umělého sladidla. Na paní Kocmánkovou vzpomínám ráda, bylo jí určitě samotné smutno, tak hledala společnost i u pětiletého dítěte.

S maminkou a tatínkem na Dornychu

Ráda také vzpomínám na rodinu, do které jsem chodila „předjídat“ jedné holčičce, která zjevně trpěla nechutenstvím. Byla velice bledá a hubená. Její tetička, nebo to byla babička, bydlela přímo naproti nám, a vždycky když k ní tahle holka přijela, tak mě pozvala na návštěvu, abychom si spolu hrály. Pak nám dala rohlík s plátkem sýra nebo se salámem. Já jsem to snědla, ale vybavuje se mi, že holčička si s tím plátkem sýra dlouho hrála a dodnes nevím, jestli ho snědla. Doufám, že ano, protože si mě druhý den pozvaly znovu. Byla jsem pro ně takový „povzbuzovač chuti“, protože když jsem jedla já, zřejmě jedla i ona.